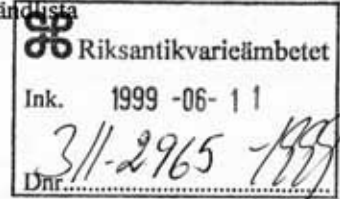

Till: Enligt sändlista

Byggnadsminnesförklaring av Låsböle ordenshus, Låsböle 2:8,
Hallens sn. Åre kn

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ kulturminneslagen
Låsböle ordenshus, fastigheten Låsböle 2:8 i Hallens socken, Åre
kommun för byggnadsminne.

BAKGRUND

Frågan om byggnadsminnesförklaring väcktes av
den 1 september 1992.

Länsstyrelsen underrättade omgående Inskrivningsmyndigheten för
kännedom.

I samband med en nyligen genomförd renovering av Låsböle
ordenshus och inför byggnadsminnesförklaring har Länsmuseum och
Länsstyrelsen genomfört dokumentation och uppmätning av
ordenshuset.

Förslag till skyddsföreskrifter sändes ut på remiss den 26 april
1999. Lillsjöbygdens byalag önskade vissa undantag från
byggnadsminnet för att i framtiden kunna installera toalett, sätta in
ny köksinredning m.m. Eftersom Länsstyrelsen anser att
byggnaden har ett så stort kulturhistoriskt värde i sin helhet, har
några sådana medgivanden inte lämnats. För alla eventuella
förändringar i strid med skyddsföreskrifterna krävs tillstånd från
Länsstyrelsen. I övrigt har inga invändningar mot
byggnadsminnesförklaring framkommit.

HISTORIK OCH BESKRIVNING

Låsböle ordenshus uppfördes 1887 av godtemplarlogen
Endrägtcirkel no 592, som grundades 1883. Nykterhetsrörelsen
kom till Jämtland i början av 1880-talet och fick snabbt fäste. I
Jämtland uppfördes flest ordenshus i landet i förhållande till
folkmängden. I dåvarande Hallens kommun grundades sex loger,
av vilka Endrägtcirkeln i Låsböle var den fjärde i ordningen.

Det var vanligt att föreningshus uppfördes av ideella krafter. Så också i Låsböle, där arbetet till stor del utfördes av logens medlemmar. Till byggmästare utsågs August Samuelsson. Byggnaden är uppförd i en och en halv våning i en trästomme, som klätts med locklistpanel. Huset är målat med falu rödfärg och har vitmålade knutar, dörr- och fönsterfoder. Byggnaden har ett sadeltak, som är täckt med tvåkupigt tegel. Två entréer med gulmålade dubbeldörrar leder in i ordenshuset. Intill på gården ligger ett uthus med stall, vedbod och torrdass (se Fastighetskarta).

Mitt i ordenshuset ligger samlingssalen. Den är försedd med läktare och upptar en stor del av byggnaden (se Uppmätningsskiss). Väggarna är klädda med bröstpanel, som ådrats i ekimitation. Ovan panelen är väggarna pappspända med marmoreringar. I salen finns en fondmålning, som signerats "A. Norberg 1896" och "P. NS 1926". Målaren Anders Norberg hade sannolikt hjälp av sonen Ivar i arbetet med fond- och väggmålningarna. Det är emellertid osäkert vem som gjorde vad och när salens inredning fick sitt slutgiltiga utseende. Ivar Norbergs signatur finns ovan en dörr.

Samlingssalen restaurerades åren 1994-95. Eftersom det inte var möjligt att slå fast med säkerhet hur inredningen ursprungligen sett ut, återskapades ett utseende rummet haft vid ett tidigare tillfälle i byggnadens historia. Ordenshusets exteriör renoverades 1988. Ordenshuset har fram tills i år ägts av logen, men övertas nu av Lillsjöbygdens byalag.

MOTIVERING

Nykterhetsrörelsen fick stor uppslutning i Jämtland. Ordenshuset i Låsböle är ett av de bäst bevarade ordenshusen i länet med karaktäristisk inredning. Låsböle ligger inom Storsjöbygden, som är ett riksintresse för kulturmiljövården.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Skyddsområdet omfattar hela fastigheten Låsböle 2:8 (se markerat område på Fastighetskarta).

1. Ordenshuset och uthuset får inte rivas, flyttas, byggas om, till eller förändras till sin exteriör.
2. Ändring av ordenshusets rumsindelning, eller åtgärder som innebär ingrepp i bärande stomme, får inte göras.
3. I ordenshusets samtliga rum får inte ingrepp i eller ändring av fast inredning göras. Till fast inredning hör bl.a. golv, tak, lister, paneler, dörrar, dörr- och fönsterfoder.
4. Ordenshuset skall underhållas så att det inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med sådana material och metoder att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om vård och underhåll.

5. Skyddsområdet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Inom skyddsområdet får ytterligare byggnader eller andra fasta anordningar inte uppföras.

Om ändring av byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändig, kan Länsstyrelsen enligt regler i 3 kap 14 § kulturminneslagen meddela tillstånd till detta.

ÖVERKLAGANDE

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten i Jämtlands län, se bilaga (Formulär F4).

I den slutliga handläggningen av ärendet har förste länsassessor Erik Berglund deltagit.

Uno Svaleryd
länsråd

Johan Loock
antikvarie

Bilagor:

Uppmätningsskiss

Fastighetskarta

Blankett för överklagande (Formulär F4)

Sändlista:

Riksantikvarieämbetet

Box 5405

114 84 Stockholm

Jämtlands läns museum

Box 709

831 28 Östersund

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Kulturmiljö

Lantmäterimyndigheten Jämtlands län,
Fastighetsregistret
Box 366
831 25 Östersund

Lantmäterimyndigheten Jämtlands län,
Östersundskontoret
Box 366
831 25 Östersund

Åre kommun,
Miljö- och byggnämnden
Box 201
830 05 Järpen

Åre kommun,
Kultur och fritid
Box 79
830 05 Järpen

Godtemplarlogen no 592, Endräktcirkeln

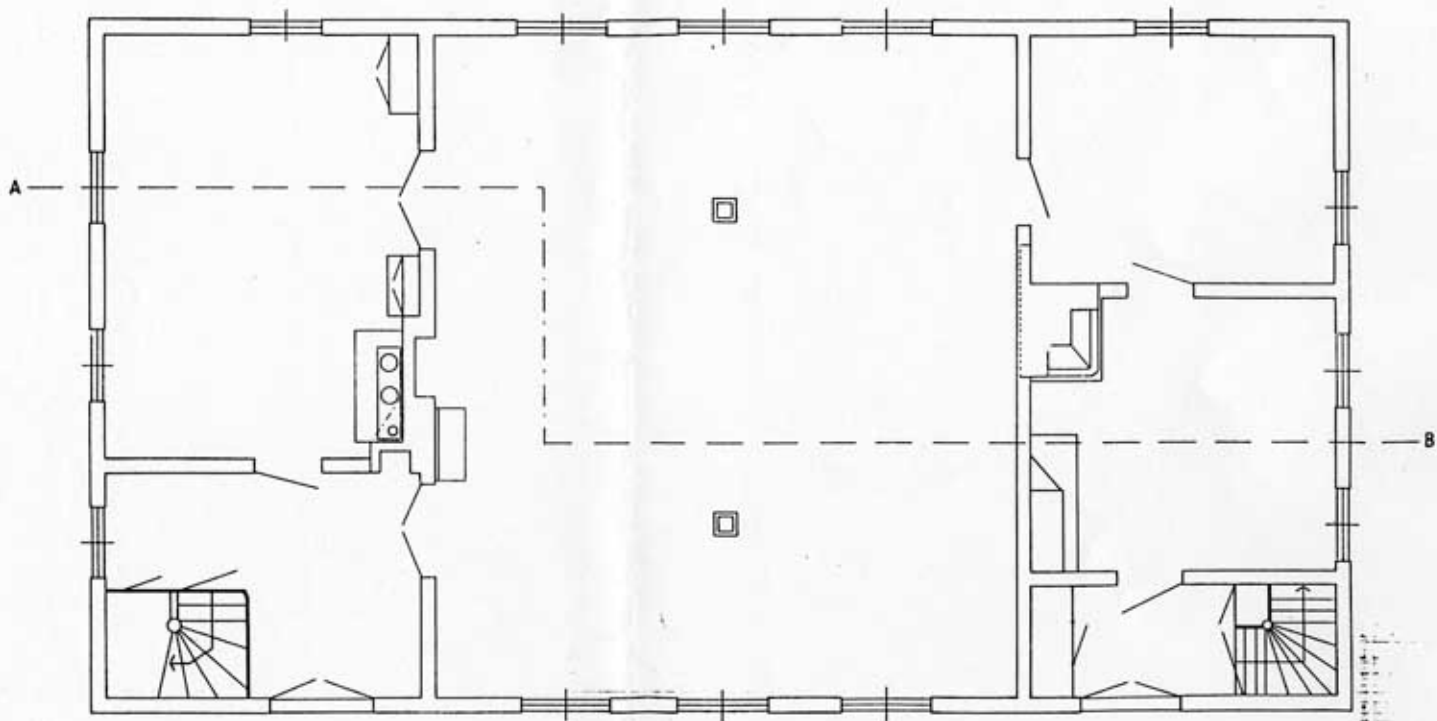
Bäck 2
830 01 Hallen

Lillsjöbygdens byalag

Låsböle 2086
830 01 Hallen

Uppmätningsskiss

Plan bottenvåning

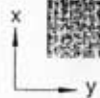

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Kulturmitjö

Fastighetskarta

AutoKa-Vy

x = 7004168
y = 1418197

Låsbole

2:9

1

2:8

2:11

2

20 0 20 40 60 80 100 m

Skala 1:2000